

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

ARTE VIZUALE - ARHITECTURĂ

PROFESORI

**- București -
2020**

NOTA DE PREZENTARE

Programele pentru perfecționarea pregătirii de specialitate a cadrelor didactice urmăresc afirmarea de noi competențe profesionale prin aprofundarea unor concepte și orientări cu privire la educația pentru arhitectură înțeleasă ca activitate creativă specifică de formare în spirit larg, cultural a tinerei generații.

La examenul de ocupare a posturilor vacante în învățământul preuniversitar se au în vedere atât însușirea temeinică și completă a conținutului teoretic care vizează definirea procesului arhitectural, semnificațiile spațiului arhitectural și legile compoziției de arhitectură, cât și însușirea funcțiilor practice ale acesteia, prin aspectele care vizează funcționalitatea, tehnica și tehnologia.

Cadrele didactice care se prezintă la concursul de titularizare sunt, în general, absolvenți de doar câțiva ani ai institutelor de învățământ superior. Din acest punct de vedere, concursul trebuie să ateste următoarele:

- stăpânirea cunoștințelor generale din științele educației asimilate deja, cu accent pe aplicațiile lor practice (proiectare, strategii didactice, mijloace de învățământ, creativitate);
- aplicarea creativă a informațiilor din didactica specialității dobândite anterior și îmbogățite prin experiența de catedră (limbaj arhitectural și teoria spațiului arhitectural)
- preocupări de optimizare și ameliorare a mijloacelor de accesibilizare a conținutului programei școlare în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor;
- calitatea documentării privind cultura pentru arhitectură în școala actuală: mass-media, presă, publicitate, informarea la bibliotecă, etc.;
- demonstrarea unor capacități de descoperire a mijloacelor și căilor specifice de cultivare și stimulare a vederii în spațiu, a înțelegerii și reprezentării spațiului arhitectural și a creativității elevilor.

Obiectivele învățământului preuniversitar de arhitectură vizează:

- Înțelegerea spațiului arhitectural, însușirea tehnicilor de reprezentare și modelare în spațiul bi- și tridimensional, înțelegerea principiilor de compoziție spațială, a aspectelor referitoare la textură, materialitate, lumină, tipologii structurale și funcționale;
- Formarea capacității de a formula și a susține o idee în cadrul procesului de creație, însușirea expresiei „concept”, înțelegerea procesului creativ, astfel încât acesta să devină o activitate conștientă;
- Conștientizarea elevilor asupra responsabilității profesiei de arhitect, prin faptul că arhitectul creează și organizează spațiul, cu efecte de lungă durată, iar modul în care mediul construit este planificat, proiectat, realizat, utilizat, relaționat cu peisajul și întreținut are o influență definitorie, pe termen lung, asupra fiecăruia dintre noi;
- Cunoașterea patrimoniului arhitectural național și local, în context european, cu rol în definirea identității culturale individuale;
- Capacitatea elevilor de a lucra în echipă, de a colabora și împărtăși idei.

În perspectiva atingerii acestor obiective, caracterul integrator pentru disciplina arhitectură este dezvoltat în cadrul mai larg al demersului metodic, învățarea în domeniul arhitecturii vizând atât aspecte teoretice cât și de înțelegere și de reprezentare a spațiului arhitectural, punerea în aplicare a acestor conținuturi, îndeosebi în cadrul orelor de Atelierului de specialitate - Arhitectură, implicând, din partea profesorilor, motivații de inovare și descoperire a unor strategii, modalități tehnice, mijloace și forme active pentru formarea și dezvoltarea educației pentru arhitectură, a vederii în spațiu și stimularea creativității elevilor.

Acestea constituie obiectivul fundamental al îmbogățirii informației de specialitate, psihopedagogice și metodologice și criteriul evaluării prestației fiecărui cadru didactic, pe linia preconizată de reforma curriculară în curs de desfășurare în învățământul românesc de toate gradele, astfel încât beneficiarii acestuia să poată fi capacitați spre a fi la înălțimea așteptărilor societății secolului XXI, în contextul unei societăți culturale sustenabile.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC ÎN DOMENIUL ARIEI CURRICULARE ARTE – ARHITECTURĂ

Competențe specifice

- Competențe în aplicarea unor principii și metode de comunicare educațională;
- Competențe în domeniul teoriei, metodologiei și practicii evaluării;
- Competențe în domeniul didacticii limbajului de specialitate;
- Competențe legate de afirmarea propriei personalități, dorința de evoluție individuală și profesională continuă;
- Competența în elaborarea unor proiecte de specialitate sau interdisciplinare, individuale și/sau comune;
- Competențe de a concepe curriculum la decizia școlii pe aria curriculară Arte – Arhitectură;
- Competențe în structurarea și argumentarea propriilor atitudini estetice față de fenomenul arhitectural;
- Competențe în utilizarea tehnologiilor informaționale specifice reprezentării spațiului arhitectural.

Competențe transversale

Competențe pentru dezvoltarea personală:

- Gândire structurată;
- Target pentru prestare optimă;
- Capacitate de autoevaluare a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele locului de muncă;
- Reevaluarea corectă a resursei timp;
- Personal branding;

Managementul resursei umane / a clasei de elevi:

- Capacități de team building;
- Managementul performanței;
- Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă pe diverse paliere ierarhice;

Leadership:

- Management strategic;
- Planificare;
- Motivarea și antrenarea grupului de lucru / clasei de elevi.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ - ARTE VIZUALE - SPECIALIZAREA ARHITECTURĂ

TEORIA ȘI ESTETICA ARHITECTURII

1. DEFINIREA ARHITECTURII CA OBIECT, FENOMEN, ACTIVITATE

Procesul istoric de definire a arhitecturii.

2. SPAȚIUL EXISTENȚIAL ȘI SPAȚIUL ARHITECTURAL

2.a. Nivelurile spațiului existențial, nivelurile spațiului arhitectural și interacțiunile dintre acestea la nivel geografic, peisager, urbanistic, de obiect arhitectural. Influența elementelor de mediu: climă, apă și teren asupra spațiului arhitectural. Conformarea volumetrică, soluții constructive, materiale de construcții utilizate în arhitectura vernaculară. Conceptul de dezvoltare durabilă în arhitectură.

2.b. Date fundamentale ale spațiului arhitectural. Organizare și compoziție. Elemente de morfologie în analiza spațiului arhitectural. Principii de compoziție în arhitectură și în urbanism. Măsura exterioară, interioară, măsura absolută. Scară, raport, proporții. Lumină și culoare în spațiul arhitectural. Metode de reprezentare tri- și bidimensională a spațiului arhitectural. Noțiuni de estetică urbană, estetică arhitecturală.

2.c. Conținut, formă și funcțiune. Teoria locuirii. Teoria programelor de arhitectură. Condiții optime ale confortului interior față de particularitățile funcționale și psihofiziologice ale omului: zonificare, scară modulară, adaptabilitate și flexibilitate spațială.

2.d. Interpretarea tehnică a spațiului arhitectural. Rolul materialelor de construcție în evoluția structurii spațiului arhitectural și a anvelopei clădirii. Materiale de construcție durabile. Relațiile dintre caracteristicile spațiale, constructive și funcționale ale diferitelor programe de arhitectură.

2.e. Rolul structurilor și formelor naturale în organizarea formei și structurii spațiului arhitectural și urban. Structuri compoziționale organizate pe baza raportului armonic al secțiunii de aur. Noțiuni de bionică și biomimetică.

2.f. Noțiuni de arhitectură a spațiului public urban. Arhitectura spațiului stradal. Tipuri de spații urbane: spațiul public, semi-public, spațiul privat.

TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ - ARTE VIZUALE - SPECIALIZAREA ARHITECTURĂ

ISTORIA ARHITECTURII UNIVERSALE ȘI ROMÂNEȘTI

1. Arhitectura Egiptului Antic. Geneză, caracteristici, programe de arhitectură specifice, principii de compoziție spațială, decorație și monumente reprezentative.
2. Arhitectura Greciei Antice. Geneza arhitecturii grecești, ordinele clasice de arhitectură, corecțiile optice, principii de modulară și proporționare, programe de arhitectură specifice.

3. Arhitectura Romei Antice. Sisteme constructive specifice, programe de arhitectură, tipologii planimetrice și principii de compoziție spațială.
4. Arhitectura bizantină. Analiza contextului social, politic și tehnic care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii bizantine. Principii de compoziție spațială, tipologii planimetrice, simbolistica spațiului arhitectural, decorația interioară și exterioară.
5. Arhitectura preromanică și arhitectura romanică. Analiza contextului social, politic și tehnic care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii preromane și a celei romane. Programe de arhitectură, principii de compoziție spațială, tipologii planimetrice, decorația interioară și exterioară. Sisteme structurale specifice. Spații urbane medievale.
6. Arhitectura gotică. Analiza contextului social, politic și tehnic care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii gotice. Programe de arhitectură specifice, principii de compoziție spațială, tipologii planimetrice, simbolistica spațiului arhitectural, decorația interioară și exterioară. Sisteme structurale specifice. Spații urbane gotice.
7. Arhitectura renescentistă. Analiza contextului social, politic și tehnic care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii renescentiste. Principii de compoziție spațială, tipologii planimetrice, simbolistica spațiului arhitectural, decorația interioară și exterioară. Spații urbane renescentiste.
8. Arhitectura barocă și barocul postbizantin - arhitectura brâncovenească. Analiza contextului social, politic și tehnic care a favorizat apariția și dezvoltarea arhitecturii baroce. Principii de compoziție spațială, tipologii planimetrice, simbolistica spațiului arhitectural, decorația interioară și exterioară. Spații urbane baroce.
9. Stilurile 1900. Surse și invarianți pentru Stilurile 1900. Arhitectura neoromânească în context european. Art Deco. Caracteristici și monumente reprezentative. Art Deco în România.
10. Arhitectura modernă. Arhitectura inginerilor. Stilul internațional, funcționalismul și arhitectura organică. Arhitectura modernă în România.

METODICA PREDĂRII/ ÎNVĂȚĂRII – ARTE VIZUALE – ARHITECTURĂ

- I. Procedee de metodica perfecționării și comunicării dintre profesor și elev în faza de inițiere în cultura de arhitectură (limbajul specializat și orientarea percepției vizuale și a raționamentelor logice în prelucrarea informațiilor).
- II. Metode de transmitere și interpretare a ansamblului de coduri ale limbajului profesional în predarea cunoștințelor teoretice de arhitectură.
- III. Metode de predare a programelor de arhitectură în cadrul orelor de atelier sau la materiile teoretice – formularea problemei (temă), formularea soluției (interpretarea datelor de temă), concretizarea soluției (.metodologia), înțelegerea soluției (răspunsul optim funcțional, stilistic și spațial-volumetric).
- IV. Modernizarea mijloacelor de instruire-învățare utilizate la materiile teoretice și practice din domeniul arhitectural.
- V. Căi și mijloace de convertire a experiențelor de percepție și controlul spațiului real prin noțiuni de desen, geometrie descriptivă și perspectivă și de proiectare cu ajutorul calculatorului, în formarea capacităților conceptual – proiective ale elevilor. Problematika reprezentării și sugerării spațiului tridimensional, prin diferite mijloace de expresie valorică. Aspecte psihopedagogice și metodice ale formării deprinderilor de percepere în spațiu. Eficiența diferitelor metode și procedee de reprezentarea spațiului arhitectural prin studiu după natură în școală și pe teren.
- VI. Procedee și metode specifice pe baza cărora pot fi analizate și interpretate experiențele elevilor în domeniul arhitecturii.

- VII. Metode diferențiate utilizate în instruirea elevilor în raport cu structurile cognitive sau cele intuitiv-originare sau a elevilor cu aptitudini deosebite.
- VIII. Metode de evaluare (aplicații, verificări) ale calității informației pe care elevii și-au însușit-o în procesul instruirii în cultura de arhitectură.
- IX. Metode de conexarea domeniului arhitecturii la celelalte discipline care circumscriu aria culturii generale sau de specialitate a elevilor.
- X. Metode de promovarea și aplicarea cunoștințelor, acumulate prin instruire, în practica de specialitate.
- XI. Spațiul muzeal și expozițional și proiectele de documentare și studiu în teren, ca resursă complexă de acumulare de cunoștințe de specialitate, analiză, interpretare și creație.

BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA ȘTIINȚIFICĂ – ARHITECTURĂ

Alexander, Christopher, *Notes on the Synthesis of Form*, Cambridge Mass, Harvard University Press, 1986

Arnheim, R., *Dynamique de la forme architecturele*, Architecture & Recherches, Pierre Mardaga, 1982

Arnheim, R., *Artă și percepție vizuală*, Editura Meridiane, 1982

Argan, Giulio Carlo, *Arta Modernă*, Editura Meridiane, 1985

Benevolo, Leonardo, *Storia della Città*, Laterza, 1982

Blake, Pieter, *Mies van der Rohe, Architecture and Structure*, Pelikan Book, 1990

Cervera, Rosa, Pioz, Javier, *Bionic Architecture: Learning from Nature*, Ginkgo Press, 2017

Ching, Francis D.K., *Form, Space and Order*, John Willey et Sons, Inc, 2007

Constantin, Paul, *Culoare – Artă – Ambient*, Editura Meridiane, 1979

Constantin, Paul, *Arta 1900 în România*, Editura Tehnică, 1988

Criticos, Mihaela, *Art Deco sau Modernismul bine temperat*, Editura Simetria, 2010

Curinschi - Vorona Gh., *Introducere în Arhitectura comparată*, Editura Tehnică, 1991

Damian, Ascanio, *Le Corbusier*, Editura Meridiane, 1969

Enache, M., Ionescu, I., *Geometrie descriptivă și perspectivă*, Editura Didactică și Pedagogică, 1983

Evenson, Thomas Thus, *Archetypes in architecture*, Norwegian University Press, 1991

Faure, E., *Istoria artei*, vol. I-V, Ed. Meridiane, București, 1970

Fletcher, Banister, *A History of Architecture*, Londra, Batsford LTD, 1956

Frampton, Kenneth, *Studies in Tectonic Culture, The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture*, Chicago, Illinois, MIT Press

Frampton, Kenneth, *Modern Architecture: A Critical History*, New York, Oxford University Press, 1980

Focillon, H., *Viața formelor*, Editura Meridiane, 1977

Hertzberger Herman, *Lessons for Students in Architecture*, 010 Publishers, Rotterdam, 2009

Giedion, Siegfried, *Space, Time, Architecture*, Massachussets, Harvard University Press, 1967

Gill, Robert, W., *Manual of Rendering with Pen and Ink*, Thames and Hudson, 1979

A. Gheorghiu, A., *Proporții și trasee geometrice în arhitectură*, Ed. Tehnică, 1991

Gombrich, E.H., *O istorie a artei*, Ed. Meridiane, București, 1975.

Ionescu, Grigore, *Arhitectura populară în România*, Editura Meridiane, 1971

Ionescu, Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*, Editura Academiei, 1982

Ionescu Grigore, *Arhitectura românească. Tipologii, creații, creatori*, Editura Tehnică, 1986

Iliu, Liana, *Orașul grădină și evoluția conceptului*, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2005

Iurov, C., *Arhitectura bionică*, Editura Tehnică, 1985

Jenks, Charles and Baird, George, *Theories and Manifestoes of Contemporary Architecture*, London, Academy Editions, 1997

Joja, C., *Actualitatea tradiției arhitecturii românești*, Editura Tehnică, 1984

Joja, C., *Arhitectura românească în context european*, Editura Tehnică, 1989

Kurokawa, Kisho, *Architecture de la Symbiose*, Electa Moniteur, 1987

W.M.C. Lam, *Sunlighting as Formgiver for Architecture*, Van Nostrand Reinhold Company, 1986

Licklider, H., *Scara arhitecturală*, Editura Tehnică, 1973

Laurian, Radu, *Probleme de estetica orașelor*, Editura Tehnică, 1965

Melicson, M., *Arhitectura Modernă*, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1975

Michelis, P., A., *Estetica arhitecturii*, Editura Meridiane, 1982

Moughtin, Cliff, *Street and Square*, Butterworth Architecture, Oxford, 1992

Meiss, Pierre von, *De la form au lieu*, Presses polytechniques et universitaires romandes, Lausanne, Suisse, 1986

- Moos, Stanislaus von, *Le Corbusier, l'Architecte et son mythe*, Horizons de France, 1971
- Moussavi, Farshid, *The Function of Form*, Actar, Harvard University Graduate School of Design, 2009
- Müller, Dominique Gauzin, *Sustainable Architecture and Urbanism*, Birkhäuser, 2001
- Ochinciuc, C., *Conceptul dezvoltării durabile în arhitectură. Proiectarea integrată*, Editura Universitară "Ion Mincu", 2002
- Padovan, Richard, *Proportion – Science, Philosophy, Architecture*, Spon Press, London and New York, 1990
- Panchyk, K., *Solar interiors*, Van Nostrand Reinhold Comp., 1984
- Patrulius, Radu, *Locuința în timp și spațiu*, Editura Tehnică, 1975
- Patrulius, Radu, *Horia Creangă, Omul și opera*, Editura Tehnică, 1980
- Păun, Silvia, *Valoarea arhitecturii autohtone*, Ed. Per Omnes Artes, București, 2003
- Pevsner, Nikolaus, *The sources of Modern Architecture*, Penguin Books, 1966
- Radian, H., R., *Cartea proporțiilor*, Editura Meridiane, 1981
- Risselada, Max, (ed.), *Raumplan versus Plan Libre- Adolf Loos / Le Corbusier*, 010 Publishers, Rotterdam, 2008
- Săsărman, Gheorghe, *Funcțiune, Spațiu, Arhitectură*, Editura Meridiane, 1979
- Scherr, R., *The Grid: Form and process in Architectural Design*, USA Books, 2001
- Schultz, Christian Norberg, *Paysage, Ambiance, Architecture*, Liege, Pierre Mardaga 1979
- Schultz, Christian Norberg, *La Signification dans l'Architecture Occidentale*, Liege, Pierre Mardaga 1977
- Schultz, Christian Norberg, *Existence, Space and Architecture*, London, Studio Vista 1971
- Sitte, Camillo, *Arta construirii orașelor*, Editura Tehnică, 1992
- Steele, James, *Ecological Architecture*, Thames and Hudson, 2005
- Tănăsescu, A., *Geometrie descriptivă, perspectivă, axonometrie*, Editura Didactică și Pedagogică, 1983
- Teodoru, Horia, *Perspectiva*, Ed. Meridiane, 1968
- Trișcu, Aurelian, *Spații urbane pietonale*, Arta Grafică, 1985
- Vătășianu, Virgil, *Istoria Artei Europene*, vol I și vol. II, Editura Didactică și Pedagogică, 1967
- Vătășianu, Virgil, *Istoria Artei Europene, Arta din perioada Renașterii*, Editura Meridiane, 1972

- Trișcu, A., *Spații urbane pietonale*, IP Arta grafică, 1985
- Vasilescu, Sorin, *Arhitectura Modernă*, Editura Universitară “Ion Mincu”, București, 1992
- Vianu, T., *Opere – vol 6, Estetica*, Ed. Minerva, București, 1976 și vol. 7, *Studii de estetică*, Ed. Minerva, București, 1978
- Voiculescu, Sanda, *Arhitectură antică și medievală*, Editura Universitară “Ion Mincu”, București, 1986
- Voitec Dordea, Mira, *Renașterea și Barocul*, Editura Universitară “Ion Mincu”, București, 1988
- Wetson, Richard, *Alvar Aalto*, Phaidon, 2001
- Wetson, Richard, *Materials, Form and Architecture*, Laurence King Publishing, 2008
- Zevi Bruno, *Cum să înțelegem arhitectura*, Editura Tehnică, 1969
- **** *București. Anii 1920 – 1940. Intre Avangardă și Modernism*, Editura Simetria, 1994
- **** *Gândirea estetică în arhitectura românească*, Editura Meridiane, 1983
- Cărțile pot fi consultate la Biblioteca Universității de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu” din București.

BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII - ARHITECTURĂ

- Amabile, Teresa M., *Creativitatea ca mod de viață*, Ed. Știință & Tehnică, București, 1997;
- Antonesei, L., *Introducere în pedagogie. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare ale educației*, Ed. Polirom, Iași, 2002;
- Cristea, M., *Sistemul educațional și personalitatea. Dimensiunea estetică*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1995.
- Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, 1996
- Cucoș, C., *Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradele didactice*, Editura Polirom, 1998
- Gagne, R., Briggs, S., J., *Principii de design ale instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977
- Gagne, R., *Condițiile învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, 1975
- Gagnier, Jacques, *Les lycees du futur*, L'Harmattan, 1991
- Hardy, Tom (ed.), *Art Education in a postmodern world*, Intellect Books, Bristol, 2006
- Landsheere V. de, Landsheere G. de, *Definirea obiectivelor educației*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977

Meiss, Pierre von, *De la cave au toit. Temoignage D'un enseignement d'architecture*, Presses polytechniques et universitaires romandes, Lausanne, 1991

Neacșu, I., *Instruire și învățare*, Editura Științifică, 1990

Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, EDP, 1996

Piaget, J., *Biologie și cunoaștere*, Editura Dacia, Cluj, 1971

Roco Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Ed.Polirom, Iasi, 2004;

Stan, Emil, *Pedagogie postmodernă*, Ed. Institutul European, Iasi, 2003;

Stan, Emil, *Managementul clasei*, Ed. Aramis, Bucuresti, 2003;

Toma, Iulian - Dalin, *Muzeul contemporan. Programe educaționale*, Ed. Institutul European, Iasi, 2007;

Toma, Steliana, *Curs de pedagogie*, Institutul de Construcții, București, 1991

**** *Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării*, Editura Politică, București, 1988

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii concursului.